Wstęp do programowania w języku C

Operacje na bitach, definiowanie typów

Wykład 4

3 listopada 2021

Tablice jako parametry i argumenty funkcji

- Generalnie w C argumenty są przekazywane do funkcji *przez wartość*.
- Oznacza to kopiowanie wartości argumentu do odpowiedniego parametru funkcji, który jest traktowany jak lokalna zmienna z zadaną wartością początkową.
- Ale tablice mogą byc duże, a ich kopiowanie - nieefektywne.
- Dlatego w przypadku tablic przekazywany jest adres początku tablicy (wskaźnik na jej początkowy element).
- Słowo `const` przed deklaracją parametru tablicowego zabrania funkcji modyfikacji zawartości tablicy.
- Rozmiar tablicy musi być przekazany do funkcji w oddzielnym parametrze (jeśli jest jej potrzebny).

Operatory bitowe języka C

Operatory	Łączność
`( )  [ ]  ->  .`	lewostronna
`!  ~  ++  --  +  -  *  &  (typ)  sizeof`	prawostronna
`*  /  %`	lewostronna
`+  -`	lewostronna
`<<  >>`	lewostronna
`<  <=  >  >=`	lewostronna
`==  !=`	lewostronna
`&`	lewostronna
`^`	lewostronna
`|`	lewostronna
`&&`	lewostronna
`||`	lewostronna
`? :`	prawostronna
`=  +=  -=  *=  /=  %=  &=  ^=  |=  <<=  >>=`	prawostronna
`,`	lewostronna
Jednoargumentowe operatory +, -, * oraz & mają priorytet wyższy niż ich odpowiedniki dwuargumentowe.	

Odczytywanie i ustawianie wskazanego bitu w liczbie

ZADANIE: Napisać trzy funkcje, z których:

- pierwsza sprawdza, czy k-ty bit liczby typu `unsigned int` jest jedynką;
- druga ustawia k-ty bit liczby na jeden;
- trzecia ustawia k-ty bit liczby na zero.

UWAGA: Bit numer zero to najmniej znaczący bit liczby.

bity.c - implementacja

```c
#include <stdbool.h>
#include <limits.h>

const int maks_numer_bitu = (CHAR_BIT*sizeof(unsigned int)) - 1;

bool bit_jedynka(unsigned int liczba, int k)
{
    if (k < 0 || k > maks_numer_bitu)
        return false;
    return liczba & (1 << k);
}

unsigned int ustaw_bit_na_1(unsigned int liczba, int k)
{
    if (0 <= k && k <= maks_numer_bitu)
        liczba = liczba | (1 << k);
    return liczba;
}

unsigned int ustaw_bit_na_0(unsigned int liczba, int k)
{
    if (0 <= k && k <= maks_numer_bitu)
        liczba = liczba & ~(1 << k);
    return liczba;
}
```

Implementacja nowego typu danych - ZBIOR

ZADANIE: Zaimplementować w C nowy typ danych: zbiór liczb naturalnych o elementach nie większych niż pewna stała `MAX_ELEM` wraz z operacjami:

1. suma, przekrój i różnica zbiorów;
2. dopełnienie zbiorów;
3. usuwania wszystkich elementów i sprawdzania, czy zbiór jest pusty;
4. dodawania i usuwania pojedynczego elementu i sprawdzania, czy liczba należy do zbioru.

zbiory.h

```
// Plik naglowkowy: zbiory.h
//        Bitowa implementacja operacji na zbiorach
#include <limits.h>
#include <stdbool.h>

#define MAX_ELEM     10000000UL
#define BITOW_W_INT  (CHAR_BIT*sizeof(unsigned int))
#define ROZMIAR      (MAX_ELEM/BITOW_W_INT+1)

typedef unsigned long int Element; // po zmianie sprawdzic format drukowania
typedef unsigned int Zbior[ROZMIAR];

/***************** PROTOTYPY FUNKCJI ********************/

void suma_z(const Zbior z1, const Zbior z2, Zbior wynik);
void przekroj_z(const Zbior z1, const Zbior z2, Zbior wynik);
void roznica_z(const Zbior z1, const Zbior z2, Zbior wynik);
void dopelnienie_z(Zbior z);
bool czy_pusty_z(const Zbior  z);
void wyczysc_z(Zbior Z);
void dodaj_e(Element e, Zbior z);
void usun_e(Element e, Zbior z);
bool element_z(Element e, const Zbior z);
```

zbiory.c I

```
#include "zbiory.h"

void suma_z(const Zbior z1,const Zbior z2,Zbior wynik)
{
   for (unsigned int i=0; i < ROZMIAR; ++i)
      wynik[i]=z1[i] | z2[i];
}

void przekroj_z(const Zbior z1,const Zbior z2,Zbior wynik)
{
   for (unsigned int i=0; i < ROZMIAR; ++i)
      wynik[i]=z1[i] & z2[i];
}

void roznica_z(const Zbior z1,const Zbior z2,Zbior wynik)
{
   for (unsigned int i=0; i < ROZMIAR; ++i)
      wynik[i]=z1[i] & ~z2[i];
}

void dopelnienie_z(Zbior z)
{
   for (unsigned int i=0; i < ROZMIAR; ++i)
      z[i]=~z[i];
}
```

zbiory.c II

```
bool czy_pusty_z(const Zbior  z)
{
   for (unsigned int i=0; i < ROZMIAR; ++i)
      if (z[i] != 0)
         return false;
   return true;
}

void wyczysc_z(Zbior z)
{
   for (unsigned int i=0; i < ROZMIAR; ++i)
      z[i]=0;
}

void dodaj_e(Element e,Zbior z)
{
   if (e <= MAX_ELEM)
      z[e/BITOW_W_INT] |= (1 << e % BITOW_W_INT);
}

void usun_e(Element e,Zbior z)
{
   if (e <= MAX_ELEM)
      z[e/BITOW_W_INT] &= ~(1 << e % BITOW_W_INT);
}
```

zbiory.c III

```
bool element_z(Element e,const Zbior z)
{
  return e <= MAX_ELEM ? z[e/BITOW_W_INT] & (1 << e % BITOW_W_INT) : false;
}
```

Sito Erastotenesa - użycie typu ZBIOR I

```c
#include <stdio.h>
#include "zbiory.h"

Element isqrt(Element n)
{
   Element i,kwadrat=1,np=3;

   if (n <= 3) return 1;
   for (i=1; kwadrat <= n-np; ++i,kwadrat+=np,np+=2);
   return i;
}

static Zbior sito;

int main(void)
{        /* znajdowanie liczb pierwszych metoda sita Eratostenesa  */
   int c=0;;
   Element pierwiastek=isqrt(MAX_ELEM);

   wyczysc_z(sito); dopelnienie_z(sito); usun_e(1,sito);
   for (Element i=2; i <= MAX_ELEM; ++i)
      if (element_z(i,sito)) {
         printf((++c % 8 == 0 ? "%10lu\n" : "%10lu  "),i);
         if (i <= pierwiastek)
            for (Element j=i*i; j <= MAX_ELEM; j+=i)
               if (element_z(j,sito))
```

Sito Erastotenesa - użycie typu ZBIOR II

```
                usun_e(j,sito);
        }
        putchar('\n');
        return 0;
}
```

Typy stałych całkowitych

Przyrostek	Stała dziesiętna	Stała ósemkowa lub szesnastkowa
brak	`int`	`int`
	`long int`	`unsigned int`
	`long long int`	`long int`
		`unsigned long int`
		`long long int`
		`unsigned long long int`
`u` lub `U`	`unsigned int`	`unsigned int`
	`unsigned long int`	`unsigned long int`
	`unsigned long long int`	`unsigned long long int`
`l` lub `L`	`long int`	`long int`
	`long long int`	`unsigned long int`
		`long long int`
		`unsigned long long int`
`u` lub `U` oraz `l` lub `L`	`unsigned long int`	`unsigned long int`
	`unsigned long long int`	`unsigned long long int`
`ll` lub `LL`	`long long int`	`long long int`
		`unsigned long long int`
`u` lub `U` oraz `ll` lub `LL`	`unsigned long long int`	`unsigned long long int`

Typy stałych zmiennopozycyjnych

- Stała zmiennopozycyjna musi zawierać część ułamkową (z kropką dziesiętną) lub wykładnik (zaczynający się od `E` lub `e`.
- Stała zmiennopozycyjna może się kończyć jednym ze znaków `f F l L`. Jeśli się nie kończy żadnym z tych znaków, to jest typu `double`.
- Stała zmiennopozycyjna kończąca się jednym ze znaków `f F` jest typu `float`.
- Stała zmiennopozycyjna kończąca się jednym ze znaków `l L` jest typu `long double`.

Konwersje typów w obliczeniach arytmetycznych

- Promocja typów całkowitych.
- Przekształcenia pomiędzy typami całkowitymi.
- Przekształcenia pomiędzy typami zmiennopozycyjnymi.
- Przekształcenia pomiędzy typami całkowitymi a zmiennopozycyjnymi.